

MAIRI LAURIK
MINA OLEN SURM
2016

MAIRI LAURIK

Mina olen
Suum

Käsikiri pälvis Eesti Lastekirjanduse Keskuse ja kirjastuse Tänapäev korraldatud 2016. aasta noorteromaani konkursil I koha. Konkursi korraldamist toetas Eesti Lastekirjanduse keskuse kaudu Kultuuriministeerium.

Toimetanud Anu Rooseniit
Kujundanud Liis Karu

© Mairi Laurik ja Tänapäev, 2016

ISBN 978-9949-85-011-2

www.tnp.ee

Trükitud AS Pakett trükikojas

Sisukord

Uus linn, uus kool ja uus elu	7
„Põhimõtteliselt küll, jah.”	17
„Ja teisi põhjusi polegi?”	26
Kaks lusikatäit suhkrut	40
Tagasi Viljandis	52
Öine linn	57
Sünnipäev	63
Mingit pidu ei ole	67
Koorilaager	73
Koolivaheaeg	79
Põlvini mudas	84
Koolivaheajalt tagasi	91
Vabatahtlike päev	94
Esimene lumi	103
Pähklisiirup	107
Südamelt ära	123
Ma suudlesin Surma	135
Jäise supluse ball	138
Väikesed silmad näevad	142
Tagasi Viljandis	151
Doktor Surm	153
Me leppisime kokku	166
Kirjutatud reeglid	172
Valus meeldetuletus	181
Üle piiri	187
Ajalehekuulsus	192
Sina oled Surm!	195
Siin on mingid tüübid	199
Vihikujoonistused	207
Toetuda kõiges ja kõigega	212
Jäta mulle alati otsustamisvõimalus!	218

Uus linn, uus kool ja uus elu

„*Mina olen Surm.*” Roomet tõstis käe paberilt ja vaatas lauset. Ei! Sel moel ei saanud ta end uues koolis tutvustada. Väide oli küll tõene, kuid ühtlasi tekitanuks taas probleeme, millest tark inimene eemale hoidis. Kiiresti sodis Roomet sõnad maha, joonistas tekkinud värviläraka alla ühe surfari ja ohkas. Uus linn, uus kool ja uus elu. Kell oli seal maal, et tuli teele asuda.

Karge sügisõhk hingas Roometile näkku ja krae vahele, kui ta majauksest väljus ja kooli poole kõndis. Võrreldes Tallinna või Tartuga polnud Viljandi ju suur linn, kuid kodusest Lihulast siiski kordi suurem ja lärmakam. Inimesi oli siinsetel tänavatel enam kui kümme korda rohkem ning igäühe õla kohal niris liivakell, mis vaikselt ja halastamatult tühjemaks voolas. Aeg ei peatunud kellegi jaoks, midagi tagasi keerata ei saanud ning ühel päeval kohtas iga inimene paratamatult hetke, mil viimane kübe läbi kella vajus. Nende hetkede jaoks oli sündinud Roomet. Lisaks temale liikus maailmas tõenäoliselt veel teisigi, keda Surmaks kutsuti, kuid siiani polnud Roomet neist ühtegi kohanud.

Nijske sügisöö järgne rõskus pakitses Roometi ninasõõrmeis, kui ta järveäärset teed mööda edasi astus. Esimesed külmad saabusid sel aastal kiirelt ja ootamatult juba augusti viimasel päeval, püüdes vahtralehtedesse kogu maailmas leiduva

punase värvi varud. Kased seisis vahtrate kõrval kahvatukollaste varjudena ja puistasid meeheitest lehti maapinnale. Küllap oli puudelgi oma liivakell, mis nende eluiga mõõtis, mõtles Roomet endamisi, kuid puude elukulgu ta ei näinud. Ka loomade elukulgu Roomet ei tabanud. Ta ei teadnud, kas kass, kes ta silme ees teele jooksis, tegi oma elu viimase jooksu otse auto rataste alla või jõudis elusalt üle tee. Ta ei teadnud, kas õunapuu, mis liigohtralt vilju kandis, kurnas end talve eel liigselt või veab järgmise saagini välja.

Aga ta teadis, noogutas Roomet endamisi, et vana naine, kes tänavanurgal vastu jalutas, tiksus siin ilmas oma viimast talve. Tema eluliiv oli kellast juba peaaegu otsa saanud, kuigi kell ise näis uhke ja korralik. Roomet teadis ka, et keskealine mees, kes kioski ees suitsu tõmbas, mängis tulega, eluga, elutulega. Mehe kell oli auklik ja liiv nirises lisaks tavapärasele klaasist kanalile välja ka korpusesse tekkinud pragudest. Alkoholi? Roomet vaatas korraks meest terasemalt, kuid raputas siis pead. Polnud võimalik täpselt kindlaks teha, milliseid liigseid riske mees iga päev võttis, kuid tõsi oli see, et kui ta nii jätkab, pole tema elul enam kuigi pikka püsimist. Peagi tuleb päev, mil mees kukub ning kui tal siis hästi läheb, satub Roomet või mõni temasarnane mehe lähedale, et öelda saladuslikud viimased sõnad moel, nagu mees neid ootab ja mõistab.

Väike tüdruk, kes Roometi eest läbi jalutas, oli aga hoopis teistsugune. Tüdruku kell oli pilgeni liiva täis ning klaasanumal, mis seda hoidis, polnud veel ainsatki kriimu. Roomet naeratas, kuid manitses end seejärel kiiresti korrale. Polnud tema tööneisse kiinduda! Polnud tema kohustus ega isegi mitte õigus neid liiga sooja pilguga vaadata, sest selle tulemusena said kõik haiget.

„Tere tulemast Viljandi Gümnaasiumi!” Umbes sellist sõnu mit kandis direktori avakõne. Kogu Lihula gümnaasiumis polnud ka kokku nii palju õpilasi, kui siin praegu, olgugi et Viljandi kool oli puhas gümnaasium ja Lihula koridorides liikusid ka

pisikesed. Roomet sulges silmad, et varjata sadade kuldsete elude visuaalset kulgemist ning tänas üheks hetkeks õnne, et ema nii Tallinna Reaalkooli kui Tartu Hugo Treffneri Gümnaasiumi maha oli laitnud. Juba Viljandis oli harjumatult palju inimesi, nende elusid ja eluteede kulgemisi. Tartus või Tallinnas pidi kõik veel kordades hullem olema.

Sadade viisi inimesi sumises, sahistas, niheles toolil. Kui silmad kinni panna, oli direktori kõnele veelgi keerulisem keskenduda, mõistis Roomet ja avas taas silmad. Gümnaasiumi saalis olid õnneks peamiselt vaid noored, kelle elukellad veel laitmatult töötasid. Siin ja seal kohtas Roomet küll ebamäärasust, kuid valdav osa liivakelladest töötas imeliselt ning Roomet püüdis oma pilgu aktuse lõpuni just neile keskendada.

„Tere tulemast!” tervitas uus klassijuhataja, kui kõik olid endale klassis koha leidnud. „Mina olen õpetaja Pärn ja jään teile keemiat andma, kuid enne, kui ma täpsemalt seletama hakkan, mis teid ees ootab, sooviksin teiega ka natuke lähemalt tutvavaks saada.” Klass mühatas ja Roometki tõstis pilgu. Pärn polnud enam esimeses nooruses ning liivakella uskudes isegi mitte enam teises, kuid tema paksuraamiliste prilliklaaside tagant õhkus midagi elavat ja peaaegu positiivset.

Ei! Ei mingeid emotsioone inimeste suhtes, kelle eksistentsi sa kunagi katkestama pead, tuletas Roomet endale külmalt meelde.

„Meid on siin kolmkümmend kuus,” jätkas Pärn laulval, kuid nõudlikul häälel. „Ma ei eelda, et te kohe ja praegu siin oma eluloo ette jutustaksite, kuid sooviksin lihtsalt teada teie nime ning seda, kust te pärit olete või millise põhikooli lõpetasite. Ma olen nimekirja küll käes hoidnud, kuid seda enam oleks mul hea meel, kui saaksin näod ka nimedega kokku panna. Alustame siit!”

Pärn viipas käega aknapoolse rea esimesele pingile ning riburada asusid tüdrukud end tutvustama. Mis lugu sellega oli, et tüdrukud alati aknapoolse rea okupeerisid, ei suutnud Roomet

välja mõelda. Tema oli end mugavalt uksepoolse rea viimasesse pinki sättinud, just nagu viimased kolm või neli aastat, kuid täpselt nii nagu vanas koolis, oli ka siin pilt selline, et terve akna-poolse rea kõik seitse pinki olid enda alla võtnud tüdrukud. Kõik tüdrukud olid end akna alla sättinud nagu porikärbised – soojale päikesele lähemale ja tüütult sumisedes. Seega oli neil neliteist tüdrukut, märkis ta kiirelt enda ees seisva paberi servale numbri, ja kakskümmend kaks poissi.

„Roomet Muld,“ tutvustas Roomet, kui järg temani jõudis. „Põhikoolis käisin Lihulas.“

„Lihulas? See on päris kaugel,“ kommenteeris Pärn. „Mis sind Viljandi kasuks otsustama ajendas?“

„Mina ei tea,“ ühmas Roomet. Ta ei saanud ju ometi öelda, et ema oli peaaegu infarkti saanud, kui ta Tallinna Reaalkoolist või Tartu Hugo Treffneri Gümnaasiumist rääkima hakkas. Ta ei tahtnud rääkida ka sellest, et oma koolist ta praktiliselt välja söödi, kui ta inimeste elusid ja surmasid nägema hakkas. „Siin oli võimalik leida normaalne elamine ja ma olen varemgi suviti Viljandis olnud. Teaduskooli leht andis vist selle viimase tõuke.“

„Väga hea! Igal juhul on mul hea meel sind siin näha, nagu kõiki teisigi, aga lähme nüüd teemadega edasi.“

Edasi kuulis Roomet veidi teises esituses loengut, mille õppealajuhataja oli juba aktusel rääkinud: nad on nüüd suured ja vastutavad ise oma õpingute eest. Neilt, õpilastelt, oodati igas tunnis osalemist, mitte kohalviibimist, ning räägiti ka sellest, millistel alustel võidi koolist välja visata. Just nagu see peaks saama mingilgi moel probleemiks, turtsatas Roomet endamisi ning keskendus järgmise kaadri kritseldamisele. Surfar, kes hommikuvalguses nii uhkelt oli laineharjal sõitnud, kukkus nüüd vette. Surfilaud ulpis üksildasena veepinnal ning ikka veel õhus olevad pritsmed, mis helklesid tekkinud veekeerise kohal, andsid aimu, kuhu lauda juhtinud poiss kadus.